

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
 ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
 КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
 Проректор
 з науково-методичної
 та навчальної роботи
 О.Б. Жильцов
 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**3.2.36 ПП МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ДОШКІЛЬНИХ
 НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ З РОСІЙСЬКОМОВНИМ РЕЖИМОМ**

напряом підготовки 6.010101 Дошкільна освіта
 Педагогічний інститут

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	0880/17
(підпис)	(прізвище, ініціали)
«	20 17 р.

Київ-2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.2.36 ПІ МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ З РОСІЙСЬКОМОВНИМ РЕЖИМОМ

напрямок підготовки 6.010101 Дошкільна освіта
Педагогічний інститут

УДК 372.461:008(477.7)
ББК 74.434

Методика навчання української мови в дошкільних навчальних закладах з російськомовним режимом: роб. прог. навч. дисцип. [для студентів за напр. підгот. 6.010101 «Дошкільна освіта»] / уклад. І.Є. Товкач – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. – 27 с.

Розробник:

Ірина Євгеніївна Товкач, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дошкільної освіти

Протокол №1 від «06» вересня 2017 року

Завідувач кафедри дошкільної освіти
 Г.В. Беленька

Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи
 М.А. Машовець

Київ -2017 рік

ЗМІСТ

	Пояснювальна записка.....	4
	Структура програми навчальної дисципліни	
I	Опис предмета навчальної дисципліни.....	8
II	Тематичний план навчальної дисципліни.....	9
III	Програма	
	<i>Змістовий модуль I.</i> Теоретико-методологічні засади методики навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом	10
	<i>Змістовий модуль II.</i> Методика навчання української мови як другої в ДНЗ з російськомовним режимом.....	11
IV.	Навчально-методична карта дисципліни «Методика навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом»	13
V.	Плани семінарських та практичних занять.....	14
VI.	Завдання для самостійної роботи	19
	Карта самостійної роботи студента.....	22
VII.	Індивідуальна робота.....	23
VIII.	Система поточного та підсумкового контролю.....	23
IX.	Методи навчання.....	25
X.	Методичне забезпечення курсу.....	25
XI.	Рекомендована література	
	Основна.....	26
	Додаткова.....	27

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Методика навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму підготовки «Дошкільна освіта»; є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою дошкільної освіти Педагогічного інституту.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяг знань, яким повинен опанувати бакалавр з даної дисципліни відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу курсу «Методика навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом», необхідне методичне забезпечення, складові та технології оцінювання навчальних досягнень студентів.

Курс «Методика навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом» є складовою частиною дисциплін нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань професійної підготовки бакалаврів дошкільної освіти в сфері комунікативно-мовленнєвої діяльності дошкільника в умовах близькоспорідненого двомовного оточення: оволодіння системою знань, формування професійних умінь та навичок, необхідних для розвитку усного українського мовлення, навчання української мови як другої в дошкільних навчальних закладах з російськомовним режимом.

Мета курсу – формування професійної компетентності, забезпечення фахової підготовки майбутніх педагогів до здійснення професійно-мовленнєвої діяльності в умовах навчання дітей другої української мови.

Завдання курсу:

- теоретико-методологічні - знання наукових філософських, психологічних, природничих засад побудови методики навчання української мови як другої в умовах близькоспорідненого двомовного оточення;
- лінгвістичні - озброєння студентів науковими знаннями з мовознавства, які є обов'язковою умовою ефективності розробки навчальних технологій мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку з кожного розділу методики під час вивчення ними української мови як другої (в умовах близької спорідненості української і російської мов);
- когнітивні - ознайомлення майбутніх вихователів з державними, варіативними програмами та навчально-методичними посібниками з навчання дітей української мови як другої;
- лінгводидактичні - озброєння студентів знаннями з методики розвитку українського мовлення, навчання державної – української мови як другої в умовах

ДНЗ з російськомовним режимом; формування у них системи лінгводидактичних знань, умінь і навичок;

- проєктивно-прогностичні - формування у студентів умінь і навичок планування різних видів роботи з розвитку українського мовлення в ДНЗ з російськомовним режимом;

- корекційні - прищеплення студентам навичок коригування відхилень і у мовленні дітей, що вивчають українську мову як другу.

Вивчення курсу передбачає **формування компетенцій**:

Компетенції	Задачі	
	Знання про:	Уміння
Мовна	-засвоєння усвідомлення мовних норм;	-адекватно застосовувати мовні норми в різних видах діяльності в процесі використання мови;
Мовленнєва	-про мову як засіб спілкування; мовні і позамовні інтонаційні засоби виразності мовлення;	– вміння адекватно і доречно користуватися мовою як засобом спілкування в різних життєвих ситуаціях доречно використовувати як мовні так і позамовні та інтонаційні засоби виразності мовлення.
Професійно-мовленнєва	- знання, на яких ґрунтується професійно-мовленнєва діяльність і які сприяють формуванню професійної мовленнєвої готовності студентів до роботи з дітьми; -засоби, форми навчання дітей в умовах сучасного дошкільного навчального закладу та сім'ї, методи та прийоми в контексті розвитку мовлення, навчання мови, виховання мовленнєвої культури; -нормативно-правову та науково-методичну базу з мовленнєвої компетентності дитини; складові та наповнення розвивального	-доцільного використання засобів, форм навчання мови, методів і прийомів, та задля вирішення освітніх завдань в роботі з дітьми різних вікових груп; - добирати зміст знань про мову, враховувати вікові, індивідуально - психологічні особливості дітей, їх інтереси, потреби, нахили; - визначати зміст мовленнєвого розвитку дітей раннього та дошкільного віку керуючись нормативно-правовою та науково-методичною базою; - створювати розвивальне мовленнєве середовище в груповому приміщенні та на ділянці сучасного дошкільного навчального закладу; - комплексно застосовувати

	<p>мовленнєвого середовища;</p> <p>-планування різних видів роботи та структуру плану освітнього процесу з розвитку мовлення дітей різних категорій і за різних соціальних умов (обдаровані діти, з тимчасовими затримками мовленнєвого розвитку, з мовленнєвими вадами та ін.);</p>	<p>мовні та немовні засоби з метою комунікації, спілкування в конкретних ситуаціях, проявляти ініціативність у спілкуванні;</p> <p>- планувати роботу з формування мовленнєвої компетенції дитини на день, тиждень, місяць, рік.</p>
<p>Практично-творча</p>	<p>засоби та педагогічні технології мовленнєвої компетентності дітей раннього та дошкільного віку.</p>	<p>-творчо використовувати педагогічні технології;</p> <p>-обирати та виготовляти дидактичний матеріал (наочний та словесний) для формування у дітей знань про мову, мовленнєвих вмінь, навичок; описувати методику його використання;</p> <p>-проявляти творчу пізнавальну активності, спостережливість, здатність моделювати, експериментувати, використовуючи умовно-символічні зображення, схеми та інше.</p> <p>- залучати дітей та батьків до словесної творчості, інтегрувати в творчих завданнях свої інтереси, уподобання, цінності тощо;</p> <p>-діагностувати рівні засвоєння дітьми другої, української мови; прогнозувати та планувати різні види роботи з розвитку українського мовлення та навчання дітей української мови як другої в ДНЗ з російськомовним режимом;</p> <p>-прищеплювати дітям повагу до української мови; добирати</p>

		найефективніші методи та прийоми навчання дітей другої, української мови, розвитку усного українського мовлення; -коригувати відхилення у мовленні дітей, що вивчають українську мову як другу; -передбачати результати навчання української мови як другої.
--	--	--

Робоча навчальна програма передбачає вивчення курсу в процесі поєднання лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять, самостійної і індивідуальної роботи. Питома вага вивчення курсу припадає на самостійну роботу студента, що передбачає формування умінь здобуття нових знань для їх використання в ході вирішення практичних завдань, педагогічної практики. Семінарські заняття мають на меті узагальнення, систематизацію, корекцію знань, засвоєних студентами в процесі лекцій та самостійного вивчення матеріалу. В ході практичних та лабораторних занять відбувається комплексне застосування отриманих знань та оволодіння проектно-конструктивними вміннями проектування занять з розвитку українського мовлення, навчання дітей української мови як другої.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 72 год., з них 16 год. – лекції, 12 год. – семінарські заняття, 0 год. – індивідуальні заняття; 4 год. – модульний контроль; 40 год. – самостійна робота.

Вивчення навчальної дисципліни «Методика навчання української мови в дошкільних навчальних закладах з російськомовним режимом» завершується диференційованим заліком.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 0101 «Педагогічна освіта»	Нормативна
Модулів – 2	Напрямок підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта»	Рік підготовки: 4-й
Змістових модулів – 2		Семестр: 7-й
Індивідуальне навчально-дослідне завдання: моделювання заняття з української мови в ДНЗ з російськомовним режимом		Лекції - 16 год.
Загальна кількість годин – 72		Семінарські - 12 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	Самостійна робота – 40 год.
		Модульний контроль - 4 год.
		Індивідуальні завдання – 0 год.
		Вид контролю: ПМК (залік)

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні	Лекційні	Семинарські	Індивідуальні.	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль 1								
Теоретико-методологічні засади методики навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом								
1	Методика навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом як наука			2			2	
2	Психолого-педагогічні засади методики навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом			4			4	
3	Наукові засади методики навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом				2		4	
4	Дослідження дитячого білінгвізму				2		4	
5	Форми, методи, прийоми і засоби навчання дітей української мови як другої			2	2		3	
6	Завдання і зміст навчання дітей української мови як другої				2		3	
Разом		38	16	8	8		20	2
Змістовий модуль 2								
Методика навчання дітей української мови як другої в умовах ДНЗ з російськомовним режимом								
7	Методи, прийоми і засоби навчання дітей української мови як другої. Методика розвитку різних структурних рівнів українського мовлення у дітей-біглотів			2			2	
8	Дидактичні ігри та вправи з розвитку українського мовлення			4			4	
9	Розвиток українського мовлення у дітей на заняттях з української мови				2		4	
10	Методика ознайомлення дітей-біглотів з українською народною творчістю, творами українських поетів і письменників, традиціями українського народу				2		5	
11	Планування роботи з розвитку українського мовлення в ДНЗ з російськомовним режимом			2			5	
Разом		36	12	8	4		20	2
		72	28	16	12		40	4

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ДНЗ З РОСІЙСЬКОМОВНИМ РЕЖИМОМ

Лекція 1

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ДНЗ З РОСІЙСЬКОМОВНИМ РЕЖИМОМ ЯК НАУКА (2 год.)

Необхідність навчання дітей української мови як другої в полілінгвальному українському суспільстві.

Об'єкт, предмет, мета дисципліни.

Міжпредметні зв'язки у викладанні методики навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом.

Поняття мови та мовлення, структура мовлення.

Основні поняття теми: мультилінгвальне (полілінгвальне) середовище, білінгвальна освіта, білінгвальне навчання, методика навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом, об'єкт, предмет, мета, мова, мовлення, лексика, фонетика, граматики, зв'язне діалогічне та монологічне мовлення.

Література базава

1. *Богуш А.М.* Навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот: програма та навчально-методичний посібник / А.М. Богуш Тернопіль : Мандрівець, 2016. – 136 с.

2. *Богуш А.* Методика навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах: Підручник. – 2-ге вид., доповнене і перероблене. – К., 2008.

3. Теория и методика обучения русскому языку дошкольников в условиях полилингвизма : монография / под науч. ред. К.Л. Крутий. _Запорожье : ООО «ЛИПС» ЛТД, 2012. – С. 14 – 27; 64 – 75

Лекція 2 -3

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ДНЗ З РОСІЙСЬКОМОВНИМ РЕЖИМОМ (4 год.)

Наукові основи методики. Психолого-педагогічні засади: проблема дитячої двомовності, час початку засвоєння другої мови, характеристика двомовності, принципи навчання другої мови.

Основні поняття теми: білінгвізм, біглот, білінгв, інтерференція, транспозиція, принципи навчання української мови як другої: принцип комунікативної спрямованості, врахування рідної мови, навчання мови як діяльності, домінуючої ролі гри, інтенсивної мовної практики, тематичне вивчення матеріалу, навчання мови на основі типових мовних зразків, апроксимації навчання другої мови, уваги до мовних помилок).

Література базава

1. *Богуш А.М.* Навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот: програма та навчально-методичний посібник / А.М. Богуш Тернопіль : Мандрівець, 2016. – 136 с.

2. *Богуш А.* Методика навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах: Підручник. – 2-ге вид., доповнене і перероблене. – К., 2008.

Література допоміжна

3. *Богуш А.М.* Мовленнєвий компонент дошкільної освіти. – 4-те вид., доопр. і доп. / А.М. Богуш. – Х.: Вид-во «Ранок», 2013. – 192 с. – (Сучасна дошкільна освіта)

4. *Крутий К.* Украинско-русский суржик или языковой феномен в детской речи К. Крутий Теория и методика обучения русскому языку дошкольников в условиях полилингвизма : монография под. науч ред. К.Л. Крутий. – Запорожье : ООО «ЛИПС» ЛТД, 2012. – 42-51.

СЕМІНАР 1**НАУКОВІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ДНЗ З РОСІЙСЬКОМОВНИМ РЕЖИМОМ****СЕМІНАР 2****ДОСЛІДЖЕННЯ ДИТЯЧОГО БІЛІНГВІЗМУ****СЕМІНАР 3****МЕТОДИ, ПРИЙОМИ І ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ДРУГОЇ МОВИ****ЛЕКЦІЯ 4****ЗАВДАННЯ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ ДРУГОЇ МОВИ. ФОРМИ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ В УМОВАХ ДНЗ З РОСІЙСЬКОМОВНИМ РЕЖИМОМ (2 год.)**

Принципи навчання другої мови (продовження).

Завдання навчання української мови дітей в ДНЗ з російськомовним режимом.

Форми навчання дітей української мови. Специфіка занять з української мови.

Структура та методика проведення заняття з української мови.

Закріплення мовленнєвих навичок у повсякденному житті.

Основні поняття теми: принципи навчання, друга мова, загальнодидактичний принцип науковості, принцип свідомості навчання, принцип повторності, систематичності, методичні принципи; Л. Федоренко; часткові методичні принципи навчання дітей другої мови, Л. Скалкін, комунікативна спрямованість навчання, опертя на рідну мову під час вивчення другої, навчання дітей другої мови за типовими моделями (зразками), апроксимації навчання другої мови, забезпечення максимальної мовленнєвої активності варіативності, домінуючої ролі ігрової діяльності у процесі навчання дітей другої мови.

Література базава

1. *Богуш А.М.* Навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот: програма та навчально-методичний посібник / А.М. Богуш Тернопіль : Мандрівець, 2016. – 136 с.

2. *Богуш А.* Методика навчання української мови в дошкільних закладах. – К., 2008. – с. 89– 106; 146 – 150.

Література допоміжна

3. *Крутий К.* Украинско-русский суржик или языковой феномен в детской речи :Теория и методика обучения русскому языку дошкольников в условиях полилингвизма : монография под. науч ред. К.Л. Крутий. – Запорожье : ООО «ЛИПС» ЛТД, 2012. – 42-51.

СЕМІНАР 4**ЗАВДАННЯ І ЗМІСТ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ДІТЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ В УМОВАХ ДНЗ З РОСІЙСЬКОМОВНИМ РЕЖИМОМ

ЛЕКЦІЯ 5

МЕТОДИКА РОЗВИТКУ РІЗНИХ СТРУКТУРНИХ РІВНІВ УКРАЇНСЬКОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ-БІГЛОТІВ (2 год.)

Методи і прийоми навчання дітей другої мови. Виховання звукової культури українського мовлення в російськомовних дітей. Типові помилки звуковимови російськомовних дітей. Постановка важких для російськомовних дітей звуків української мови.

Робота над українською лексикою в умовах білінгвізму. Особливості засвоєння слова у дітей в умовах двомовності. Принципи словникової роботи з дітьми-біглотами.

Методика формування граматичної правильності українського мовлення. Принципи формування граматичної правильності українського мовлення.

Методика розвитку зв'язного монологічного мовлення.

Основні поняття теми: звукова культура мовлення, важкі звуки укр. мови для вимови російськомовних дітей, принципи словникової роботи з дітьми-біглотами, принципи формування граматичної правильності українського мовлення, зв'язне мовлення, монологічне мовлення.

Література базова

1. *Богуш А.М.* Навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот: програма та навчально-методичний посібник / А.М. Богуш Тернопіль : Мандрівець, 2016. – 136 с.

2. *Богуш А.* Методика навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах: Підручник. – 2-ге вид., доповнене і перероблене. – К., 2008.

Література допоміжна

3. *Богуш А.М.* Мовленнєвий компонент дошкільної освіти. – 4-те вид., доопр. і доп. / А.М. Богуш. – Х.: Вид-во «Ранок», 2013. – 192 с. – (Сучасна дошкільна освіта)

ЛЕКЦІЯ 6,7

ДИДАКТИЧНІ ІГРИ ТА ВПРАВИ З РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО МОВЛЕННЯ (4 год.)

Дидактична гра та дидактична вправа, їх роль та місце у роботі з навчання української мови як другої, класифікація дидактичних ігор. Дидактичні ігри та вправи з фонетики. Дидактичні ігри та вправи з лексики. Дидактичні ігри та вправи з граматики. Дидактичні ігри та вправи із зв'язного мовлення.

Основні поняття теми: дидактична гра, дидактична вправа, сюжетні.

Література базова

1. *Богуш А.М.* Навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот: програма та навчально-методичний посібник / А.М. Богуш Тернопіль : Мандрівець, 2016. – 136 с.

2. *Богуш А.* Методика навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах: Підручник. – 2-ге вид., доповнене і перероблене. – К., 2008.

Література допоміжна

3. *Богуш А. М.* Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи. Навчально-методичний посібник / А. М. Богуш, Н.І. Луцан – К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. – 256 с.

4.Ігрова діяльність у дошкільній освіті п'ятирічних дітей (педагогічний супровід до програми «Дитина»): навч-метод. посіб. / Г.В. Беленька, В.М. Вертугіна, Ю.О. Волинець та ін.; за заг. ред. Н.В. Кудикіної. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – С. 75 – 119.

Семінар 5

РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Семінар 6

МЕТОДИКА ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ-БІГЛОТІВ З УКРАЇНСЬКОЮ НАРОДНОЮ ТВОРЧІСТЮ, ТВОРАМИ УКРАЇНСЬКИХ ПОЕТІВ І ПИСЬМЕННИКІВ

Лекція 8

ПЛАНУВАННЯ РОБОТИ З РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО МОВЛЕННЯ В ДНЗ З РОСІЙСЬКОМОВНИМ РЕЖИМОМ (2 год.)

Принципи планування. Напрями роботи з розвитку українського мовлення.

Особливості планування та запису занять з української мови, художньої літератури, ознайомлення з навколишнім.

Планування роботи з навчання української мови дітей у повсякденному житті в умовах ДНЗ з російськомовним режимом.

Основні поняття теми: планування, перспективне, календарне

Література базова

1. *Богуш А.М.* Навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот: програма та навчально-методичний посібник / А.М. Богуш Тернопіль : Мандрівець, 2016. – 136 с.

2. *Богуш А.* Методика навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах: Підручник. – 2-ге вид., доповнене і перероблене. – К., 2008.

Література допоміжна

3. *Богуш А.М.* Мовленнєвий компонент дошкільної освіти. – 4-те вид., доопр. і доп. / А.М. Богуш. – Х.: Вид-во «Ранок», 2013. – 192 с. – (Сучасна дошкільна освіта)

4.Ігрова діяльність у дошкільній освіті п'ятирічних дітей (педагогічний супровід до програми «Дитина»): навч-метод. посіб. / Г.В. Беленька, В.М. Вертугіна, Ю.О. Волинець та ін.; за заг. ред. Н.В. Кудикіної. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – С. 75 – 119.

**IV. Навчально-методична карта дисципліни
«Методика навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом»**

Разом: 72 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год., індивідуальні заняття – 0 год., самостійна робота – 40 год., МКР – 4 год.

Семестр	VII							
Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2			
Назва модуля	Теоретико-методологічні засади методики навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом				Методика навчання дітей української мови як другої в умовах ДНЗ з російськомовним режимом			
Лекції	1	2-3		4	4, 5	6, 7		8
Теми лекційних	Методика навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом як наука (1 бал)	Психолого-педагогічні засади методики навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом (1 бал)		Форми навчання дітей української мови як другої в умовах ДНЗ з російськомовним режимом (1 бал)	Методика розвитку різних структурних рівнів українського мовлення у дітей-біглогів (2 бали)	Дидактичні ігри та вправи з розвитку українського мовлення (2 бали)		Планування роботи з розвитку українського мовлення в ДНЗ з російськомовним режимом (1 бал)
Теми семінарських	Наукові засади методики навчання укр. мови в ДНЗ з рос. режимом (10+ 1 бал)	Дослідження дитячого блінгвізму (10+ 1 бал)	Методи, прийоми і засоби навчання другої мови (10+ 1 бал)	Завдання і зміст навчання дітей української мови як другої (10+ 1 бал)		Розвиток українського мовлення у дітей на заняттях з української мови (10+ 1 бал)	Методика ознайомлення дітей-біглогів з українською народною творчістю, творами українських письменників та поетів (10+ 1 бал)	
Самостійна робота	5	10	5	5	5	10	5	5
Види поточн. контролю	МКР (25 балів)				МКР (25 балів)			
ПМК	Залік							
	Максимальна кількість балів в семестрі – (коефіцієнт – 1,44) Примітка: до розрахунку узято виступи на 3 семінарських заняттях							

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ДНЗ З РОСІЙСЬКОМОВНИМ РЕЖИМОМ

СЕМІНАР 1

НАУКОВІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ДНЗ З РОСІЙСЬКОМОВНИМ РЕЖИМОМ (2 год.)

Історія української мови. Транспозиція української і інших слов'янських мов. Українська мова серед інших мов.

Специфіка української фонетики, лексики, граматики у порівнянні з російською, взаємозв'язок у навчанні української і російської мов. Правила української літературної вимови.

Значення національної української мови у вихованні дітей. Культура мовлення вихователя.

Взаємозв'язок у навчанні української та російської мов.

Література базова

1. *Богуш А.М.* Навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот: програма та навчально-методичний посібник / А.М. Богуш Тернопіль : Мандрівець, 2016. – 136 с.

2. *Богуш А.* Методика навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах: Підручник. – 2-ге вид., доповнене і перероблене. – К., 2008.

3. Українська мова. [Електронний ресурс] – режим доступу
http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0

Література допоміжна

4. *Андрусів С.* Українська мова національна мова українського народу / Стефанія Андрусів . [Електронний ресурс] – режим доступу
http://vlp.com.ua/files/130261_fragment.pdf

СЕМІНАР 2

ДОСЛІДЖЕННЯ ДИТЯЧОГО БІЛІНГВІЗМУ (2 ГОД.)

Значення материнської мови для інтелектуального розвитку дитини.

Час початку навчання дітей другої мови.

Вплив другої мови на розумовий розвиток дитини.

Рівні володіння нерідною мовою.

Різновидності дитячого білінгвізму.

Література базова

1. *Богуш А.М.* Навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот: програма та навчально-методичний посібник / А.М. Богуш Тернопіль : Мандрівець, 2016. – 136 с.

2. *Богуш А.* Методика навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах: Підручник. – 2-ге вид., доповнене і перероблене. – К., 2008.

Література допоміжна

3. *Гончаренко А.М.* Коли починати навчати іноземної мови / А.М. Гончаренко // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2009. - № 12. - С. 62 – 64.

4. *Єщенко Т.* Поняття «рідна мова» в двомовному середовищі / Єщенко Т. – [електронний ресурс] Режим доступу :

<http://ea.domntu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/17198/1/%D0%94%D0%B2%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.pdf>

5. *Крутий К.* Лінгвістично-педагогічні засади білінгвізму дитини дошкільного віку / <http://www.ukrdeti.com/ummlavik/ukmmlad0.html>

6. Теорія і методика обучения русскому языку дошкольников в условиях полилингвизма : монографія / под науч. ред. К.Л. Крутий. - Запорожье : ООО «ЛИПС» ЛТД, 2012. – С. 76 – 87.

СЕМІНАР 3

МЕТОДИ, ПРИЙОМИ І ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ДРУГОЇ МОВИ (2 год.)

Методи навчання дітей другої мови.

Прийоми розвитку українського мовлення.

Засоби навчання дітей української мови.

Література базова

1. *Богущ А.М.* Навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот: програма та навчально-методичний посібник / А.М. Богущ Тернопіль : Мандрівець, 2016. – 136 с.

2. *Богущ А.* Методика навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах: Підручник. – 2-ге вид., доповнене і перероблене. – К., 2008.

3. *Родина Н.М.* Методика развития речи двуязычных дошкольников : учебное пособие / Н.М. Родина, Е.Ю. Протасова – М. : ВЛАДОС, 2010 – С. 51-52. – [електронний ресурс] Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/372964/>

Література допоміжна

4. *Богущ А.М.* Мовленнєвий компонент дошкільної освіти. – 4-те вид., доопр. і доп. / А.М. Богущ. – Х.: Вид-во «Ранок», 2013. – 192 с. – (Сучасна дошкільна освіта)

СЕМІНАР 4

ЗАВДАННЯ І ЗМІСТ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ (2 год.)

Ділова гра.

Аналіз завдань та змісту навчання української мови як другої у чинних програмах:

«Я у Світі», «Дитина», «Українське дошкілля», «Розвиток українського мовлення у дошкільників. Програма розвитку українського мовлення дітей для дошкільних закладів з російським мовним режимом», «Програма та методичні рекомендації з розвитку українського мовлення для дошкільних закладів з російським мовним режимом»

Література базова

1. *Богущ А.М.* Навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот: програма та навчально-методичний посібник / А.М. Богущ Тернопіль : Мандрівець, 2016. – 136 с.

2. *Богущ А.* Методика навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах: Підручник. – 2-ге вид., доповнене і перероблене. – К., 2008.

3. **Дитина:** Освітня програма для дітей від двох до семи років [Текст] / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк ; авт. кол. : Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білокаленко [та ін.] ; наук.

ред. Г.В. Беленька, М.А. Машовець ; Мін. осв. і науки України, Київ, ун-т ім. Бориса Грінченка. – К. : Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 352 с.

Програма та методичні рекомендації з розвитку українського мовлення для дошкільних закладів з російським мовним режимом (част. I). /Укл. О. Хорошківська, Н. Кудикіна – К.,1992.

Програма та методичні рекомендації з розвитку українського мовлення для дошкільних закладів з російським мовним режимом (част. II). /Укл. О.Хорошківська, Н. Кудикіна – К.,1992.

Література допоміжна

Богуш А.М. Мовленнєвий компонент дошкільної освіти [Текст]. – 4-ге вид., доопр. і доп. / А.М. Богуш. – Х.: Вид-во «Ранок», 2013. – 192 с. – (Сучасна дошкільна освіта)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ДІТЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ В УМОВАХ ДНЗ З РОСІЙСЬКОМОВНИМ РЕЖИМОМ

СЕМІНАР 5

РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (2 ГОД.)

I. Перевірка стану виконання самостійної роботи.

II. Ділова гра. Презентація занять з української мови в ДНЗ з російськомовним режимом. Аналіз проведеного заняття за критеріями:

Зміст заняття. Відповідність меті. Активізація мислення й мовлення дітей шляхом висунення проблемних питань і ігрових ситуацій. Завдання для закріплення матеріалу попередньої теми. Зв'язок із попереднім і наступним навчальним матеріалом.

Методика проведення заняття з дітьми. Чітка структура заняття. Логіка викладу матеріалу. Наявність плану, дотримання його. Доступність, роз'яснення нових термінів і понять. Доказовість і аргументованість інформаційного матеріалу. Виокремлення головного під час викладу нового матеріалу та висновків. Використання прийомів закріплення (повторення, запитання тощо). Використання наочного матеріалу (іграшок, предметів, картин, картинок, малюнків, схем тощо), технічних засобів навчання (аудіо - відео записи тощо), застосування педагогом опорних матеріалів (текст, конс-пект, окремі записи, відсутність опорних записів тощо).

Керівництво роботою дітей. Активізація мовлення дітей, контроль за виконанням індивідуальних завдань (якщо такі є). Допомога дітям у виконанні ігрових завдань (зміна темпу мовлення, вказівки, нагадування, повторення, паузи тощо). Використання прийомів підтримки уваги – цікаві приклади, різні типи запитань, зауваження, схвалення тощо. Можливість для дітей ставити запитання протягом спілкування в ході заняття, висловлювати свою думку, ділитися власним досвідом, виявляти власну ініціативу, кмітливість тощо

Виконавські дані. Знання предмета. Емоційність викладу матеріалу. Голос (сила, тембр, темп). Дикція. Ораторське мистецтво. Культура мовлення. Зовнішній вигляд вихователя. Уміння встановлювати контакт з «дитячою» аудиторією. Ставлення «вихователя» до «дітей». Ставлення «дітей» до «вихователя».

Результативність заняття (фрагменту). Інформаційна цінність. Досягнення поставлених цілей. Виховний і розвивальний потенціал.

III. Самооцінка та взаємооцінка.

IV. Підведення підсумків лабораторного заняття.

Література базова

Богуш А.М. Навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот: програма та навчально-методичний посібник / А.М. Богуш Тернопіль : Мандрівець, 2016. – 136 с.

Богуш А. Методика навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах: Підручник. – 2-ге вид., доповнене і перероблене. – К., 2008.

Богуш А. Розвиток українського мовлення у дошкільників. Програма розвитку українського мовлення дітей для дошкільних закладів з російським мовним режимом. – К., «Освіта», 1991.- 68 с.

Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років [Текст] / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк ; авт. кол. : Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білоskalенко [та ін.] ; наук. ред. Г.В. Беленька, М.А. Машовець ; Мін. осв. і науки України, Київ, ун-т ім. Бориса Грінченка. – К. : Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 352 с.

Програма та методичні рекомендації з розвитку українського мовлення для дошкільних закладів з російським мовним режимом (част. II). /Укл. Хорошківська О., Кудикіна Н. – К., 1992.

Література допоміжна

СЕМІНАР 6

МЕТОДИКА ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ-БІГЛОТІВ З УКРАЇНСЬКОЮ НАРОДНОЮ ТВОРЧИСТЮ, ТВОРАМИ УКРАЇНСЬКИХ ПОЕТІВ І ПИСЬМЕННИКІВ, ТРАДИЦІЯМИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ (2 год.)

Використання малих жанрів українського фольклору під час навчання дітей української мови як другої.

Завдання та зміст ознайомлення дітей з творами українських поетів і письменників, принципи відбору творів українською мовою для читання дітям-біглотам.

Методика читання художніх творів в різних вікових групах.

Робота з українською поезією в ДНЗ з російськомовним режимом.

Методика роботи з українською книгою.

Методика ознайомлення дітей з традиціями українського народу

- завдання і зміст ознайомлення дітей з Україною в різних вікових групах
- ознайомлення дітей із символами України
- значення використання картин українських художників в навчанні дітей української мови. Методика ознайомлення дітей з українським живописом.

Література базова

Богуш А.М. Навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот: програма та навчально-методичний посібник / А.М. Богуш Тернопіль : Мандрівець, 2016. – 136 с.

Богуш А. Методика навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах: Підручник. – 2-ге вид., доповнене і перероблене. – К., 2008.

Програма та методичні рекомендації з розвитку українського мовлення для дошкільних закладів з російським мовним режимом (част. II). /Укл. Хорошківська О., Кудикіна Н. – К., 1992.

Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років [Текст] / наук. кер. проекту В.О. Огнев'юк ; авт. кол. : Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білоskalенко [та ін.] ; наук. ред. Г.В. Беленька, М.А. Машовець ; Мін. осв. і науки України, Київ, ун-т ім. Бориса Грінченка. – К. : Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 352 с.

Література допоміжна

Богущ А. М. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи. Навчально-методичний посібник / А. М. Богущ, Н.І. Луцан – К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. – 256 с.

Богущ А.М. Мовленнєвий компонент дошкільної освіти [Текст]. – 4-те вид., доопр. і доп. / А.М. Богущ. – Х.: Вид-во «Ранок», 2013. – 192 с. – (Сучасна дошкільна освіта)

Родина Н.М. Методика розвитку речі двуязычних дошкільників : учебное пособие / Н.М. Родина, Е.Ю. Протасова – М. : ВЛАДОС, 2010 – 245 с. – [електронний ресурс] Режим доступу : <http://www.twirpx.com/file/372964/>

Теория и методика обучения русскому языку дошкольников в условиях полилингвизма : монография / под науч. ред. К. Л. Крутий. – Запорожье : ООО «ЛИПС» ЛТД, 2012. – С. 64 – 75

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль I

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ДНЗ З РОСІЙСЬКОМОВНИМ РЕЖИМОМ

Загальна кількість годин - 20

Тема 1. Методика навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом як наука-2 год.

1. Заповнити схему (сонечко) «Зв'язок методики навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом з іншими науками» (1 год.).

2. Зробити тлумачний словничок основних понять методики навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом (1 год.).

Тема 2. Дослідження дитячого білінгвізму – 4 год.

Міні-дослідження «Помилки інтерферуючого характеру в мовленні дошкільників»

(Розробити програму дослідження; обстежити мовлення 1 дитини старшого дошкільного віку; представити кількісну і якісну обробку результатів дослідження; висновки).

Тема 3. Наукові засади методики навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом – 4 год.

Міні-дослідження «Культура мовлення майбутнього вихователя»

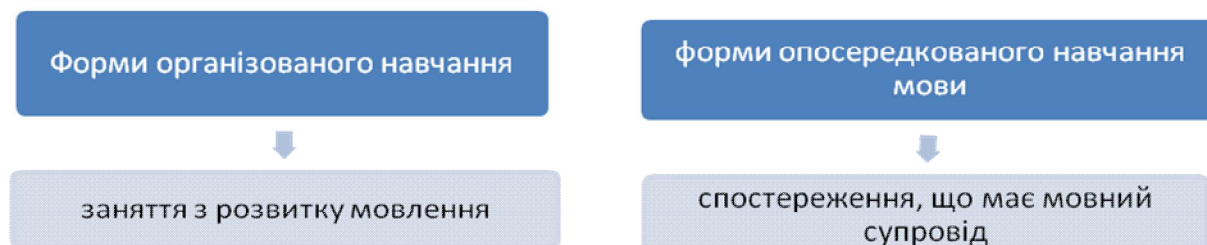
(Розробити програму дослідження; обстежити мовлення 1 майбутнього вихователя; представити обробку результатів дослідження; висновки).

Тема 4. Завдання і зміст навчання дітей української мови як другої – 4 год.

Скласти картотеку журнальних статей (за останні 5 років) з розвитку українського мовлення дітей-біглотів з коротким анотованим текстом до кожної.

Теми 5-6. Форми, методи, прийоми і засоби навчання дітей української мови як другої. Розвиток українського мовлення у дітей на заняттях з української мови-6 год.

1. Заповнити схему «Форми організації мовленнєвої роботи з дітьми в ДНЗ з російськомовним режимом» за поданим зразком.

2. Підготовка до семінарського заняття № 4. Закріплення учасників за окремими програмами, вивчення «власної» програми, підготовка питань для опанування змісту програми «колег».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ДІТЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ В УМОВАХ ДНЗ З РОСІЙСЬКОМОВНИМ РЕЖИМОМ Загальна кількість годин - 20

Тема 7. Методика розвитку різних структурних рівнів українського мовлення у дітей-біглотів - 2 год.

(Розробити програму дослідження; обстежити мовлення 1 дитини старшого дошкільного віку щодо типових помилок звуковимови російськомовних дітей; представити кількісну і якісну обробку результатів дослідження; висновки). Розробити рекомендації щодо постановки важких для російськомовних дітей звуків української мови.

Тема 8. Дидактичні ігри та вправи з розвитку українського мовлення – 4 год.

Дібрати 3-4 дидактичні гри для роботи над темою (за вибором студента).

Тема 9. Розвиток українського мовлення у дітей на заняттях з української мови – 4 год.

Підготовка до семінарського заняття № 5 (Підготовка конспекту заняття з дітьми біглодами згідно вимог, підготовка до моделювання, добір матеріалу).

Тема 10. Методика ознайомлення дітей-біглотів з українською народною творчістю, творами українських поетів і письменників, традиціями українського народу – 5 год.

Скласти список творів письменників класиків та сучасних авторів різних жанрів (письменники, поети), що доступні дітям дошкільного віку (вікова група за вибором студента).

Тема 11. Планування роботи з розвитку українського мовлення в ДНЗ з російськомовним режимом – 5 год.

Зробити перспективне планування на один місяць навчального року для роботи з дітьми-біглодами в умовах ДНЗ (вікова група за вибором студента).

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

	Змістовий модуль	Тема модуля	Кількість балів	Всього балів за модуль
1	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретико-методологічні засади методики навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом	Тема 1. Наукові засади методики навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом.	5 балів	25 балів
		Тема 2. Дослідження дитячого білінгвізму Міні-дослідження	5 балів	
		Тема 3. Наукові засади методики навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом Міні –дослідження.	5 балів	
		Тема 4. Завдання і зміст навчання дітей української мови як другої	5 балів	
		Теми 5-6. Форми, методи, прийоми і засоби навчання дітей української мови як другої. Розвиток українського мовлення у дітей на заняттях з української мови	5 балів	
2	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Методика навчання дітей української мови як другої в умовах ДНЗ з російськомовним режимом	Тема 7. Методика розвитку різних структурних рівнів українського мовлення у дітей-біглотів	5 балів	25 балів
		Тема 8. Дидактичні ігри та вправи з розвитку українського мовлення	5 балів	
		Тема 9. Розвиток українського мовлення у дітей на заняттях з української мови	5 балів	
		Тема 10.Методика ознайомлення дітей-біглотів з українською народною творчістю, творами українських поетів і письменників, традиціями українського народу	5 балів	
		Тема 11. Планування роботи з розвитку українського мовлення в ДНЗ з російськомовним режимом	5 балів	
Разом за семестр				50 балів

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Методика навчання української мови в ДНЗ з російськомовним режимом» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

РОЗРАХУНОК РЕЙТИНГОВИХ БАЛІВ ЗА ВИДАМИ ПОТОЧНОГО (МОДУЛЬНОГО) КОНТРОЛЮ

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	8	8
2.	Відвідування семінарських Занять	1	6	6
3.	Виступ на семінарському занятті	10	3	30
8.	Виконання завдань самостійної роботи	5	10	50
9.	Модульні контрольні роботи	25	2	50
	Максимальна кількість балів			144

Розрахунок

1) $a : 100 = k$

2) $b : k = c$

a – максимальна кількість балів з дисципліни

k – коефіцієнт до розрахунку (1,44)

b – сума балів, набрана студентом

c – сума балів, набрана студентом за результатами навчання

Таблиця 8.3

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Кожен модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження, дидактичні посібники, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних, лабораторних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція, семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) **За ступенем керування навчальною діяльністю:** під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) **Методи стимулювання інтересу до навчання:** навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни.

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. *Богущ А.М.* Навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах національних спільнот: програма та навчально-методичний посібник / А.М. Богущ Тернопіль : Мандрівець, 2016. – 136 с.
2. *Богущ А.* Методика навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах: Підручник. – 2-ге вид., доповнене і перероблене / Алла Богущ. – К: Видавничий Дім «Слово», 2008. – 440 с.
3. **Дитина:** Освітня програма для дітей від двох до семи років [Текст] / наук. кер. проєкту В.О. Огнев'юк ; авт. кол. : Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білошкаленко [та ін.] ; наук. ред. Г.В. Беленька, М.А. Машовець ; Мін. осв. і науки України, Київ, ун-т ім. Бориса Грінченка. – К. : Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 352 с.

Допоміжна

1. *Богущ А. М.* Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи. Навчально-методичний посібник / А. М. Богущ, Н.І. Луцан – К.: Видавничий Дім «Слово», 2008. – 256 с.
2. *Богущ А.М.* Мовленнєвий компонент дошкільної освіти. – 4-те вид., доопр. і доп. / А.М. Богущ. – Х.: Вид-во «Ранок», 2013. – 192 с. – (Сучасна дошкільна освіта)
3. *Гончаренко А.М.* Коли починати навчати іноземної мови / А. М. Гончаренко // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2009. - № 12. - С. 62 – 64.
4. *Єщенко Т.* Поняття «рідна мова» в двомовному середовищі / Єщенко Т. – [електронний ресурс] Режим доступу : <http://ea.domntu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/17198/1/%D0%94%D0%B2%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C.pdf>

5. Крутий К. Украинско-русский суржик или языковой феномен в детской речи К. Крутий Теория и методика обучения русскому языку дошкольников в условиях полилингвизма : монография под. науч ред. К.Л. Крутий. – Запорожье : ООО «ЛИПС» ЛТД, 2012. – 42-51.
6. *Родина Н.М.* Методика развития речи двуязычных дошкольников : учебное пособие / Н.М. Родина, Е.Ю. Протасова – М. : ВЛАДОС, 2010 – 245 с. – [электронный ресурс] Режим доступа : <http://www.twirpx.com/file/372964/>
7. Теория и методика обучения русскому языку дошкольников в условиях полилингвизма : монография / под науч. ред. К. Л. Крутий. – Запорожье : ООО «ЛИПС» ЛТД, 2012. – С. 64 – 75

Робоча програма навчального курсу

«МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ З РОСІЙСЬКОМОВНИМ РЕЖИМОМ»

Укладач:

Ірина Євгенівна Товкач, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.